Lagar och rättigheter för barn

Innehåll

- Handledning till övningarna finns på vår hemsida : https://kollpalagen.se/
- Tema: Vad är en lag (bild 3-30)
- Tema: Barns rättigheter (bild 31-50)
- Tema: Kränkningar (bild 51-82)

Tema

Vad är en lag?

Junior berättar

Vad är en lag?

Lagboken

Skapa er egna lagbok!

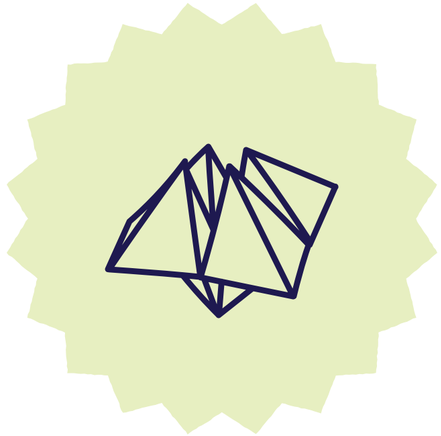

Loppa

Olagligt eller inte?

Övning till filmen

Tystnad

Hemligheter

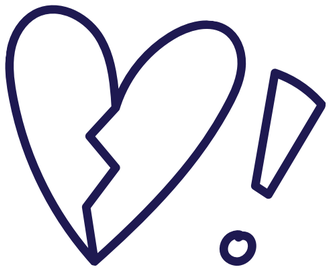

Bra hemlighet

...inte berätta om en födelsedagspresent

Dålig hemlighet

...inte berätta om någon retats så du blivit ledsen

Se filmen
Tystnad

Diskutera

- Vad händer i filmen?
- Varför bjuder Hussein (tränaren) på mat?
- Hussein ber Adam och David att ta väskan till Sulle.
  1. Varför tror du David säger ja?
  2. Vad tror du Adam säger att han inte vill?

Diskutera

- Vad tror ni att Adam kommer att göra - berätta eller hålla tyst? Varför?
- Fritidsledaren verkar oroad, vad tycker du hon ska göra?
- Är det något i filmen som ni tror är olagligt?

Medhjälp till brott

Adam och David håller vakt, spanar efter Sulle.

Använda barn i brott

Att tränaren ber Adam och David spana och hjälpa honom med väskan.

Tystnadslöfte - anmälningsplikt

Fritidsledaren har tystnadslöfte, men om det finns oro för barnets säkerhet så måste fritidsledaren anmäla.

Unga och straff

Vad händer när barn under 15 år begår brott?

⇨ Socialtjänsten utreder och ger stöd

⇨ Domstolen kan pröva fallet

Diskutera

- David säger att han hört att man inte kan åka dit om man är under 15. Vad menar han med det?
- Vad händer när barn under 15 gör något olagligt?
- Adam förstår att han kanske gjort något fel när han var med och spanade efter Sulle. Vad kan man göra om man tror att man gjort något olagligt?

Diskutera

- Varför tror du barn gör olagliga saker?

- Hur kan du hjälpa en person som har en hemlighet som den mår dåligt av och inte vågar prata om?

Rita

Övning till fallet

Fast i trädet

Lyssna på fallet

FALL

Fast i trädet

Diskutera

- Varför gör de äldre eleverna så mot Rafael?

- Rafael fick sitta i trädet i 10 minuter innan han kunde klättra ner, är det olagligt?

Olaga frihetsberövande

Hålla någon fången eller hindra från att lämna en plats.

Olaga hot

Hota en person att man ska göra något olagligt mot den.

Diskutera

Tror du att de äldre barnen hade vågat göra samma sak om de inte haft sina kompisar med sig? Varför/varför inte?

Diskutera

Du är med några kompisar, en av kompisarna vill bråka med några andra barn och säger ”kom vi slår”.

⇨ Vad kan du göra för att visa att du inte vill vara med?

⇨ Hur kan du göra för att få de andra i gruppen att våga säga vad de tycker?

Rita

Övning till fallet

Inlåst av läraren

Lyssna på fallet

FALL

Inlåst av läraren

Diskutera

- När ni nu har tagit del av båda berättelserna, tror ni att läraren hade rätt att låsa in eleverna?
- Eleverna och läraren berättar vad de upplevt hände, hur kan berättelserna då vara så olika?

Olaga frihetsberövande

Hålla någon fången eller hindra från att lämna en plats.

Skollagen

Lärare får säga och göra vissa saker för att skapa lugn och trygghet.

Diskutera

De två berättelserna ger väldigt olika bild av vad som har hänt.

⇨ Hur kan domstolen veta vilken berättelse som är ”rätt” och om läraren ska få ett straff?

⇨

Diskutera

I domstolen så behöver båda sidorna lämna bevis för att visa att deras berättelse är sann. I den här berättelsen fanns det vittnen.

⇨ Kan ni komma på andra saker som kan vara bevis?

Rita

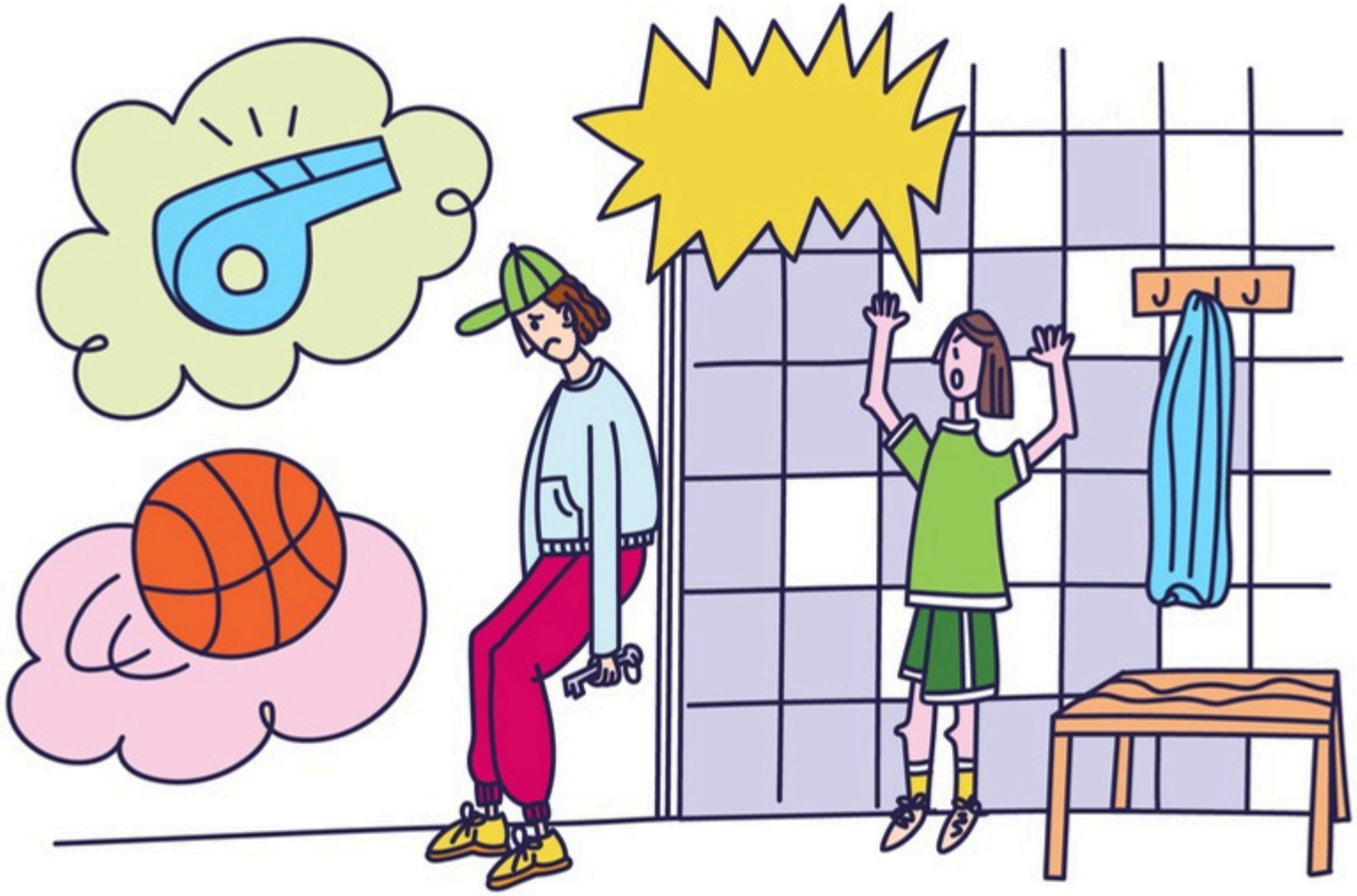

Tema

Barns rättigheter

Junior berättar

Barnkonventionen

Brev från Junior!

1924 - Första idéen om särskilda rättigheter för barn.

1989 - Barnkonventionen färdig!

2020 - Barnkonventionen blir lag i Sverige

Barnkonventionen

Gissa rättigheten!

Brev från Junior!

Hej! Här kommer ett uppdrag!

Dra en lapp med en rättighet.

Välj om du vill rita eller visa med kroppen (charader).

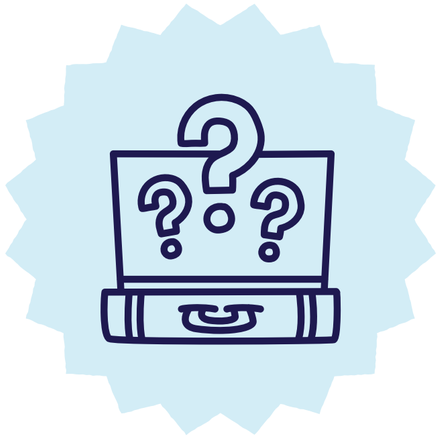

Barnkonventionen

Vad är viktigast?

Brev från Junior!

Hej! Här kommer ett uppdrag!

Vi ska resa till en öde ö, och jag behöver din hjälp att packa väskan.

På ön finns inga rättigheter för barn, så jag vill att du ska packa med de **fem rättigheter** du tycker är viktigast att ta med! Lycka till!

Brev från Junior!

Hej igen! Var det svårt att välja rättigheter? Nu ska du få en ännu större utmaning.

Av de **fem** rättigheterna du valt ska du välja ut **tre** som du tycker är mest viktiga. Skriv ett brev till mig där du berättar vilka tre du tycker är viktigast och varför!

Diskutera

- Var det något som kändes svårt? Vad?
- Vad valde ni bort först?
- Var det någon rättighet som alla grupper valde, varför tror ni den var så populär?

Övning till fallet

Retad i skolan

Lyssna på fallet

FALL

Retad i skolan

Diskutera

- Hur kan du veta säkert att någon tycker ett skämt är roligt eller om den egentligen blir ledsen?
- Varför säger Fatima till sin syster att det inte är allvarligt?
- Hur hade du kunnat hjälpa Fatima?
- Är det något i berättelsen som är olagligt?

Diskriminering

Att bli orättvist behandlad utifrån egenskaper du själv inte kan påverka, till exempel religion, ålder, kön.

Rita

Övning till fallet

Det trasiga skåpet

Lyssna på fallet

FALL

Det trasiga skåpet

Diskutera

⇨ Rektorn straffar alla elever eftersom rektorn inte vet vem som haft sönder skåpet. Gör rektorn något olagligt?

Skollagen

Lärare får säga och göra vissa saker för att skapa ordning, lugn och trygghet.

Regeringsformen

Att straffa som en annan person gjort kallas kollektiv bestraffning, det är en mänsklig rättighet.

Diskutera

- Kollektiv bestraffning är förbjudet. Vad borde skolan gjort istället?
- Vem tycker du ska ta ansvar och betala för skadorna?
- Tror du att det är vanligt med kollektiv bestraffning?
- Har du några fler exempel på vad kollektiv bestraffning i skolan eller på fritidsgården kan vara?

Rita

Tema

Kränkningar

Junior berättar

Diskriminering

Brev från Junior!

Sju diskrimineringsgrunder

- Etnisk tillhörighet
- Funktionsnedsättning
- Kön
- Könsidentitet eller uttryck
- Religion
- Sexuell läggning
- Ålder

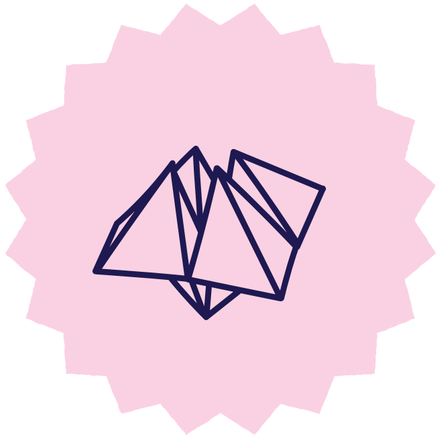

Loppa

Diskriminering

Övning

Härmtåget

Diskutera

- Har ni hört något rykte någon gång?
- Vad vi göra om vi tror att vi hör ett rykte?
- Kan vara olagligt att sprida rykten?

Förtal

Att tala illa om eller sprida rykten om en person på ett sätt som får andra att tycka sämre om personen.

Övning till filmen

Makt

Fundera

- Vad tror ni att ordet makt betyder?
- Vad betyder det att kränka någon?
- Hur känns det i kroppen när någon är elak mot en?

Se filmen
Makt

Diskutera

- Är det något i filmen ni känner igen?
- Vem har mest makt i filmen? Varför?
- Varför tror ni Nellie tar jackan?
- Hände det något i filmen som du tror är olagligt?

Olagligt

Skadegörelse Ha sönder något, klotter och krossa fönster.

Stöld Att Nellie tar jackan utan lov.

Mobbning Att bli retad i skolan flera gånger.

Filma Att filma Leyla när hon blir retad och sprida filmen.

Utpressning Nellie tvingar Leyla göra något hon inte vill.

Diskutera

- Tror du att det är vanligt att barn tvingar andra barn att göra saker de inte vill?
- Vad kan hända när barn förstör andras saker?
- Vad kan en göra om en ser att någon blir illa behandlad?

Rita

Heta stolen

Grupptryck och makt

Heta stolen

Grupptryck och makt

- Det är viktigt att gilla samma saker som sina kompisar
-
-
-
-
-

Heta stolen

Grupptryck och makt

- Det är viktigt att gilla samma saker som sina kompisar
- Det kan vara svårt att säga vad man egentligen tycker till sina kompisar
-
-
-

Heta stolen

Grupptryck och makt

- Det är viktigt att gilla samma saker som sina kompisar
- Det kan vara svårt att säga vad man egentligen tycker till sina kompisar
- Ibland gör jag saker bara för att kompisarna vill det
-
-

Heta stolen

Grupptryck och makt

- Det är viktigt att gilla samma saker som sina kompisar
- Det kan vara svårt att säga vad man egentligen tycker till sina kompisar
- Ibland gör jag saker bara för att kompisarna vill det
- Den som är äldst har mer rätt att bestämma över andra
-

Heta stolen

Grupptryck och makt

- Det är viktigt att gilla samma saker som sina kompisar
- Det kan vara svårt att säga vad man egentligen tycker till sina kompisar
- Ibland gör jag saker bara för att kompisarna vill det
- Den som är äldst har mer rätt att bestämma över andra
- Det kan vara jobbigt att göra det man vet är rätt när ingen annan gör det

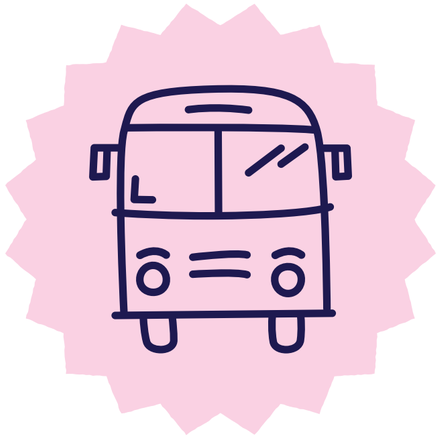

Övning till fallet

Misstänkt på bussen

Lyssna på fallet

FALL

Misstänkt på bussen

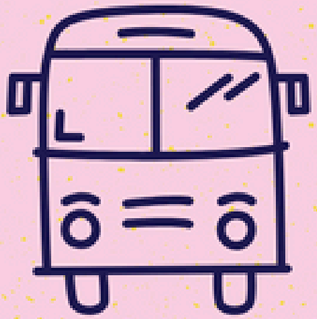

Diskutera

- Hur tror ni det känns för bröderna att bli misstänkta eller behandlade på det sättet?
- Gör kontrollanten något olagligt när han misstänker bröderna?

Diskriminering

Att bli orättvist behandlad utifrån egenskaper du själv inte kan påverka, till exempel religion, ålder och hudfärg.

Diskutera

- Vad hade du kunnat göra för att hjälpa en kompis som blir orättvist behandlad, till exempel utsatt för rasism?
- Vad kan du göra om du blir utsatt för diskriminering?

Rita

Övning till fallet

Bilder i omklädningsrummet

Lyssna på fallet

FALL

Bilder i omklädningsrummet

Diskutera

- Är det vanligt att barn tar bilder på varandra i smyg?
- Vad kan Alton göra när han får reda på att andra elever sprider bilder på honom?
- Är det något i berättelsen som ni tror är olagligt? Vad?

Kränkande fotografering

Att i hemlighet fotografera eller filma någon som är i en privat miljö.

Olaga integritetsintrång

Att sprida till exempel bilder på någons nakna kropp.

Förtal

Att tala illa om eller sprida rykten om en person på ett sätt som får andra att tycka sämre om personen

Diskutera

- Varför tror ni att många sprider bilder på andra?

- Hur hade du kunnat hjälpa Alton om du såg att någon tog och spred bilder på honom från omklädningsrummet?

Rita

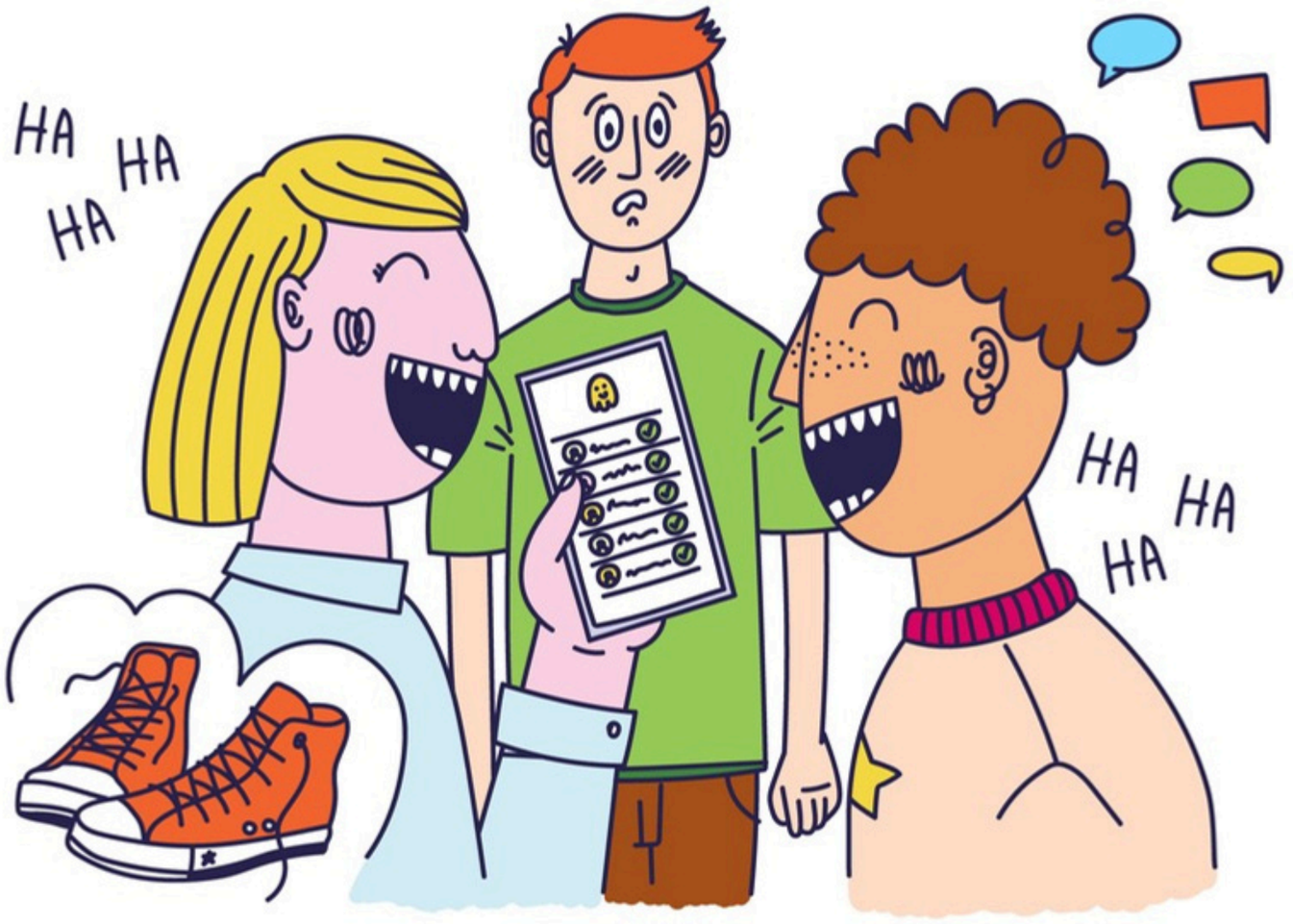

Övningar

Loppor

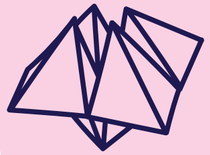

Filmer

Lär dig mer på

kollpålagen.se